

Antonine
libri xii

B
779

AVV

Alte Welt

7
Τῶ ἐν ἁγίοις πατρὸς
ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ
ΤΟΥ ΧΡΥΣΟ-
ΣΤΟΜΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙ-
ΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙ-

ναπόλεως λόγου πάνυ ἀφέ-
λιμου,

Περὶ ἀσθεῖς καὶ σωφροσύνης:
Hoc est,

S. P. nostri D. Johannis

Chrysofostomi Archiepiscopi Con-
stantinopolitani ORATIO planè

utilis,

De

STUDIO ET SOBRIETATE,

In usum Scholæ HANNOVERANÆ.

HANNOVERÆ,

Ex Officina Typographica JOH. FRIDERICI GLASERI,

Anno dō Iō c XLIV.

TO MIAO
TOT XPTO
ATOMOT ARXIEPI
KONSTANTIN

of John B. Johnson
Archbishop of Con
stantinople

TO MIAO
TOT XPTO

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ,

ὅτι ἐκράθυμίας ἢ κακία, καὶ ἀπὸ σαρκῆς
ἢ δρετῆ· καὶ εἰδὲν οἱ ἄνθρωποι πονηροί, ἔτε αὐ-
τὸς ὁ Δαβὼλ (τὸ τὴν φωνὴν τῆς ἀβλαβίας
δύα)· καὶ ἡ ἀπόδειξις ἄλλοθεν τε πολλα-
χόθεν, καὶ ἐκ τῆς Ἰ. Α. δάμμου
τὸ Γ. β.

Μεῖς μὲν περὶ τῆς χθρῆς ἡ-
μέρας, σὺ περὶ τῆς Δαβό- 10.
λα λόγους περὶ τῆς ἀγά-
πης ἐκινῆσαι τὴν ὑμετέραν.
ἕτεροι δὲ περὶ τῆς χθρῆς ἡμέ-
ρας λόγων κινεμένων ἐν-
ταῦθα ποιῶτων, ἐν τοῖς θεάτροις καθήμενοι τῆ
Δαβόλα τὴν πομπὴν ἐθεώρουν· ἀσμάτων με- 15.
τείχον ἐκείνοι πορνικῶν· ὑμεῖς ἀκροαμάτων
ἐκοινωνεῖτε πνευματικῶν. ἡσθιον ἐκείνοι τῆ
ἀκαθαρσίαν τῆς Δαβολικῆς· ἐσίειθε ὑμεῖς
τὸ μύρον τὸ πνευματικόν. Τίς ἄρα αὐτοῦ ἀπε- 20.
βουλήθη; τίς ἄρα αὐτοῦ ἀπέχρησε τὴν ποι-

A 2 μνης

4 D. Johannis Chrysoft. Oratio.

μνης τ' ἱεραῖς; ἄρα κακίους ὁ Διάβολος ἠ-
πάτησε; Πῶς ἐν ἡμῶς σὸκ ἠπάτησεν; οἱ αὐτοὶ
ἄνθρωποι, ὑμεῖς κακίνοι· κατὰ τ' φύσιν λέγω
τ' αὐτῶν. Ἐχετε ψυχῶν ὑμεῖς κακίνοι· τὰς
5. αὐτὰς ἔχετε ὑπερηφανίας, τὰς τῶν τ' φύσεως.
2. Cor. 12. Πῶς σὸκ ἐν τοῖς αὐτοῖς ὑμεῖς κακίνοι; Ἐπειδὴ
Marc. ult. αἱ παραβάσεις ἐκ αὐτῶν ὑμῶν κακίνοις. Δὲ
ἐστὶ κακίνοι μὴ ἐν ἀπάτη, ὑμεῖς ἢ ἐκτός τ'
ἀπάτης. Οὐ πάλιν τ' Διάβολον ἀπαλάττων
10. ἐγκλημάτων ταῦτα λέγω· ἀλλ' ὑμῶν ἀμαρ-
τημάτων ἐλάβετε ἑαυτῶν ἀσυνέτην. Πονηρὸς ὁ
Διάβολος, ὁμολογῶ καὶ γὰρ· ἀλλ' ἑαυτῶν πονη-
ρὸς, ἐχθρὸς ἡμῶν ἀννήφορος. Τοιαύτη γὰρ τ' κα-
κίας ἡ φύσις, τοῖς κεκτημένοις ἐστὶν ὀλεθρία
15. μόνοις· ἢ ἡ δρετὴ τὸνανθίον, ἐχθρὸς τῶν κεκτη-
μένων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν πηλοσίων ὠφελείν
διώκει. Καὶ ἵνα μάθης, ὅτι ὁ μὴ κακός, ἑαυτῶν
κακός· ὁ δὲ ἀγαθός, καὶ ἑτέροις ἀγαθός, μαρτυρεῖται
Prou. 9, 12. σοὶ παρέχω παροιμιώδη. Τέκνον, φησὶν, εἰάν
20. κακός γῆνη, μόνος ἀντλήσεις τὰ κακά, εἰάν ἢ
σοφός, ἑαυτῶν καὶ τῶν πηλοσίων. Ἡ πατήθησαν
ἐν τοῖς θεάτοις· ἀλλ' ὑμεῖς σὸκ ἠπατήθητε.
Μεγίστη αὐτῆ παραγμάτων ἀπόδειξις, ἔλεγχ-
ος σαφής, καὶ λογισμὸς ἀναμφισβήτητος,
25. ὅτι πάντα καὶ τ' παραβάσεις εἶναι κυρία. Τῶ-
ν δὲ καὶ αὐτὸς κέρησον τῶν τῶν τ' ἀπο-
δείξεως· καὶ ἴδης ἄνθρωπον ἐν πονηρίᾳ ζῶντα,
καὶ πάντα κακίαν ὑπεδεικνύμενον· εἶτα αὐτῶν
ώμε-

De Studio & Sobrietate. §

ὁμοῦν δὲ Θεὸς τὸ πρῶτον, λέγοντα· ὅτι τύχης
 καὶ εἰμαρμένης ἀνάγκη, καὶ δαιμόνων τυραν-
 νίδι τῶν ἡμετέραν ἐξέδωκε φύσιν· καὶ πάν-
 τοθεν τῶν αἰτίαν ἀφ' ἑαυτῶν μὴ ἀπάγοντα.
 ὅτι δὲ τὸ δημιουργὸν καὶ εἶδε δὲ πάντος πρῶ- 5.
 νοῦντα μεταφέροντα· ἀπόφραξον αὐτῶν τὸ σῶ-
 μα, μὴ λόγῳ, ἀλλ' ἔργῳ· ὅτι δείξας σωδελον
 ἕτερον ἐν δρετῇ καὶ ὀπικεῖα ζῶντα· ἔχρησας
 λόγων μακρῶν, ἔχρησας κατὰ σκεδῆς συμπε-
 πλεγμένης, ἔδωκε συλλογισμῶν· ἀφ' ἔργων 10.
 ἢ ἀπόδειξις γίνεται. Εἶπε πρὸς αὐτόν· Καὶ
 σὺ δὲ λῶ, καὶ κείνῳ δὲ λῶ· καὶ σὺ ἀνθρώ-
 πῳ, καὶ κείνῳ ἀνθρώπῳ· τὸ αὐτὸ κῆρμον οἰ-
 κῆς· ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἔρανόν, τὰς αὐτὰς τρέφῃ τρο-
 φάς· πῶς σὺ μὴ ἐν πονηρίᾳ, ἐκείνῳ ἢ ἐν δρε- 15.
 τῇ; Διὰ δὲ τὸ καὶ ὁ Θεὸς ἀφῆκε σὺ πονηρῶς τοῖς
 ἀγαθοῖς ἀναμεμίχθαι· ἢ σὺ ἀκλίω μὴ τοῖς
 πονηροῖς ἔδωκε γλῶ, εἰς ἕτερον ἢ σὺ ἀγαθῶς
 οἰκισμένῳ ἀπώκισεν· ἀλλὰ ἀνέμιξε τέττας
 ἐκείνοις, πολὺ τὸ χρήσιμον ἐργαζόμενῳ. Οἱ 20.
 γὰρ ἀγαθοὶ δοκιμώτεροι φαίνονται, ἐν μέσῳ
 τῶν κωλύοντων αὐτοῦ ὁρθῶς ζῆν καὶ πρὸς κα-
 κίαν ἐλκόντων ὄντες, καὶ τὸ δρετὸ ἀνὴλαμ-
 βανόμενοι.

Δεῖ γάρ, φησι, ἢ αἰρέσεις εἶναι ἐν ὑμῖν, 25.
 ἵνα οἱ δοκιμοὶ φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. Οὐκ ἔν· Cor. II, 19
 καὶ ἀφ' ἑτέρου σὺ πονηρῶς ἀφῆκεν εἶναι ἐν τῷ
 μέσῳ, ἵνα οἱ ἀγαθοὶ ἀφλάμπωσι μάλλον;

A 3 ὁρθῶς

6 D. Johannis Chrysoft. Oratio,

ὁρᾶς τὸ κέρδιον ὅσον; Ἀλλ' εἰ ὡρᾶς τὸ πονη-
ρῶν τὸ κέρδιον ἀλλὰ ὡρᾶς τὴν ἀνδρείαν τῶν
ἀγαθῶν. **Gen. 6.** Διὰ τῆτο καὶ τὸ Νῶε θαυμαζο-
μῆν, εἶχ' ὅτι δίκαιον ἦν, εἶδ' ὅτι τέλειον ἦν
μόνον. ἀλλ' ὅτι ἐν τῇ γῆρα ἐκείνῃ διεσραμ-
μένη καὶ πονηρᾷ διέσωσε τὴν ἀρετῶν, ὅτε οὐκ
εἶχε παράδειγμα τῆς ἀρετῆς. ὅτε πάντες
πρὸς πονηρίαν αὐτὸν παρεκάλεον καὶ πᾶσιν
ἀπ' ἐναντίας ἦλθεν ἐκείνοις; καθάπερ
10. πρὸς ὁδότης, πολλῶν πλῆθει ῥύμη φερομένη,
τὴν ἐναντίαν ὁδοῦν ὁδόν. Διὰ τῆτο
Gen. 6, 9. εἶχ' ἀπλῶς εἶπε. Νῶε δίκαιον, τέλειον. ἀλ-
λὰ προσέθηκεν ἐν τῇ γῆρα αὐτῆς. ἐν τῇ διε-
σραμμένῃ, ἐν τῇ ἀπεγνωσμένῃ, ὅτε εἶδ' ἐν ἐμ-
15. πόρθεμα ἡν ἀρετῆς.
Τοῖς μὲν ἐν ἀγαθοῖς ἀπὸ τῶν πονηρῶν τῆτο
τὸ κέρδιον ἦν. Οὕτω γὰρ καὶ δένδρα, ἐπὶ
ἀνέμων ἐναντίων ῥιπιζόμενα, ἰσχυρότερα
γίνετα. Ἔστι δὲ καὶ τοῖς πονηροῖς κέρδιον
20. ἀπὸ τῆς ἠπιμιξίας τῶν ἀγαθῶν. αἰδῶντα, αἰ-
σχύνοντα, ἐρυθεῖαν ἐκείνης. Καὶ μὴ ἀπο-
σῶσι τὴν κακίαν. ἀλλ' ὅμως μὲν εἴ λαοφάνει
πολμῶσιν ἄπερ πολμῶσιν. εἰ μικρὸν δὲ εἶσιν,
μὴ ἔχειν πεπαρήσιασμα τὴν ὡρᾶν.
25. Οὗ γὰρ τῶν ἄλλων βίον, κατήγορον τῶν τῆτων
κακίας γίνετα. Ἄκιστον ἐν ἡφασιν ὡρᾶς τῆ
Sap. 2, 15. δικαίαν. βαρῦς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενον,
οὐ μικρὸν ἢ ἀρχὴ διορθώσεως, τὸ δόκνε-
σθαι

αὐτῶν αὐτῶν τῆ παρυσία. Καὶ γὰρ ἢ μὴ ἔδακνευ
αὐτῶν ἢ ὄψις ἔδικαίς, οὐκ ἂν ἔτ' ἐφθέγγαν-
το τὸ ῥῆμα. Τὸ δὲ δάκνεσθαι καὶ εὐφροσθαι τὸ
σωειδὸς ἀπὸ τῆ παρυσίας ἐκείνης, ἔμικρον ἂν
εἴη κώλυμα, ἔμὴ μετὰ ἀδείας τῆ πονηρίας
κεχρησθαι.

Εἶδες πόσον ἐστὶ κέρδιον καὶ τρεῖς ἀγαθοῖς
ἀπὸ τῆ πονηριῶν, καὶ τρεῖς πονηροῖς ἀπὸ τῆ ἀγα-
θῶν. Διὰ τῆ ἔ διείλεν αὐτῶν ὁ θεός, ἀλλ' ἀ-
φῆκεν ἀναμεμίχθαι. 10.

Ὁ αὐτὸς τίνω ἡμῖν λόγῳ, καὶ πάλιν ἔδειξεν
βόλῃ. Διὰ γὰρ τῆ καὶ τῆ ἀφῆκεν ἐν ταῦτα εἶ-
ναι, ἵνα σε ἰχυρότερον ἐργάσῃ. ἵνα λαμπρό-
τερον ποιήσῃ τὸ ἀθλητῶν. ἵνα μείζονα ἢ τὰ ἀ-
γωνίσματα. Ὅταν ἔν λέγη τις. Διὰ ἢ τὸ Διὰ 15.

βόλον ἀφῆκεν ὁ θεός; ταῦτα λέγε πρὸς ἐκεί-
νον τὰ ῥήματα. ὅτι οὐκ ἐν νήφοντας καὶ προσέχον-
τας, ἔ μόνον ἔδεν παρέβλαψεν, ἀλλὰ καὶ ὠ-
φέλησεν. ἔ πάλιν τῶ ἑαυτῆ προαίρεσιν (πο-
νηρὰ γάρ ἐστιν) ἀλλὰ πάλιν τῶ ἐκείνων ἀν- 20.
δρείαν, τὴ τῆ πονηρίας εἰς δέον χρησαμένων.

Ἐπεὶ καὶ τῶ Ἰωβ προσεπλάκη μὴ, ἔ Διὰ τῆ
ἢ, ἵνα λαμπρότερον ποιήσῃ, ἀλλ' ἵνα ὑποσκε-
λίσῃ. Διὰ τῆ πονηρὸς Διὰ τὴ ποιήσῃ γνώ-
μῃ, καὶ τὴ προαίρεσιν. ἀλλ' ὅμως ἔδεν παρέ- 25.
βλαψε τὸ δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἀπώνατο μάλλον ἐ-
κείνῳ ἀπὸ τῆ μάχης. Ὅπερ ἔν καὶ ἀπεδείξα-
μεν, καὶ ὁ δαίμων τὴ πονηρίαν, καὶ ὁ δίκαιος τὴ ἀν-
δρείαν ἐπεδείξατο. Α 4 Α' κα'

8 D. Joannis Chrysoft. Oratio,

Ἀλλὰ καὶ ὑποσκελίζῃ πολλὰς, φῆς; Πα-
ρα τὴν αὐτῶν ἀσθένειαν, ἔπειθ' ἔτι οἰκείαν
ἰατρὴν καὶ γὰρ τῶν ἀπεδείχθη Δὲ πολλῶν
ἦδη.

5. Τὴν σαυτῆς τοίνυν κατόρθωσον γνώμην,
καὶ παρ' ἐδενὸς ἐδέποτε δέξῃ βλάβην· ἀλλὰ
καὶ τὰ μέγιστα κερδανεῖς, ἔτι ἔπειθ' ἔτι ἀγα-
θῶν μόνον, ἀλλὰ ἔπειθ' ἔτι πονηρῶν. Διὰ γὰρ
τῶν, καθάπερ ἔμπεροθεν εἶπον, μετ' ἀλή-
10. των ἀφῆκεν εἶναι ἴσος ἀνθρώπουσ' ὁ Θεός, καὶ μά-
λιστα οὐτὸ ἀγαθὸς μᾶλλον ἔτι πονηρῶν, ἵνα καὶ κείνους
πρὸς τὴν οἰκείαν μεταγάγῃσιν ἀρετῆν.

Matth. 13, 33.

- Ἀκούσον ἔν, ἡ φησὶ τῆς μαθηταῖς ὁ Χριστός·
Ὡμοιωθῆναι ἡ βασιλεία ἔτι ἔρανῶν γυναικί, ἡ τις
15. λαβῆσα ζύμην, ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτω-
ν τρία. Ὡς ζύμης δυνάμειν ἔχουσιν οἱ δίκαιοι, ἵ-
να πρὸς ἑαυτῶν ποιότητάσιν πονηρῶν μεταστή-
σωσιν. Ἀλλ' ὀλίγοι οἱ δίκαιοι; καὶ γὰρ καὶ ἡ ζύμη
μικρὰ, ἀλλ' ἐδὲν ἡ μικρότης ἔπειθ' ἀβλάπτει τὸ
20. φύραμα, ἀλλ' ἡ σμικρότης ἐκείνη ἅπαν τὸ ἀ-
λεύρον πρὸς ἑαυτὴν μεδίσησι Δὲ ἔτι ἐνέσσης
αὐτῇ δυνάμει· οὕτω δὲ καὶ ἡ δυνάμεις ἔτι δι-
καίων, ὅτι ἐν τῇ ποσότητι ἔτι δριθμῶς, ἀλλ' ἐν τῇ
ἔτι πνεύματι ἔτι χάρει ἔτι ἰχὺν ἔχει. Δώδεκα ἦ-
25. σαν οἱ ἅποστολοι· εἶδες πῶς μικρὰ ἡ ζύμη· ὅλη
ἡ οἰκισμένη ἐν ἀπιστίᾳ ἡ· εἶδες πόσον τὸ φύρα-
μα· ἀλλ' ἐκείνοι οἱ δώδεκα πᾶσαν ἔτι οἰκισμένην
πρὸς ἑαυτοὺς ἀπέσρεψαν. Ἡ ζύμη καὶ τὸ φύ-
ραμα

εραμα τ' αὐτῆς φύσεως, ἀλλ' ἔ τῆς αὐτῆς ποι-
ότητος. Διὰ τῶν ἀφῆκε μετὰ ζυτ' δικαίων
σὺ πονηρῶν, ἵν' ὡσπερ τῆς αὐτῆς φύσεως εἰσὶ
τῶν δικαίοις, οὕτω καὶ τῆς αὐτῆς περὶ αἰρέσε-
ως γίνωνται.

Τῶν μείνηθε, τῶν ἐπισημίζετε σὺ
ραθύμης, σὺ ἀλακεχυμένως, σὺ ὀκνηροτέ-
ρης, σὺ ἀναδυομένως πρὸς σὺ τῆς ἀρετῆς
πόνως, σὺ ἔκρινε Δεσπότη κατηγορεῖντας. Ἡ-
μαρτίες, Φάσι, ἡσύχασον, μὴ περὶ τῆς δόξης
ἀμαρτίαν χαλεπωτέραν. Οὐχ ἔτω χαλεπὸν
τὸ ἀμαρτεῖν, ὡς μὲν πῶ ἀμαρτίαν τῆς Δεσπότη
κατηγορεῖν. Ἐπίγνωσι τὸν αἴλιον τῆς
ἀμαρτίας, καὶ ἔδεναι ἄλλον εὐρήσεις, ἢ
τὴν ἡμαρτηρότητα σέ. Πανταχῶ περὶ αἰρέσεως
χρεία ἀγαθῆς. Ἐδειξα ὑμῖν τῶν σὺ ἀπὸ
λογισμῶν ψιλῶν ἀλλ' ἀπὸ συνδέλων τ' ἐν
αὐτῶ τῶ κῆρυγμα ζώντων. Ταύτη καὶ αὐτὸς κέ-
ρησο τῆ ἀποδείξει. ἔτω καὶ ὁ κρινὸς ἡμαῖς κρινεῖ
Δεσπότης.

Μάθετε τῶν τῆς ἀποδείξεως τ' τρόπον καὶ
ἔδειξ ὑμαῖς διωκήσετα συλλογισαοτα. Πορνέυει
τις; δείξον αὐτῶ σωφρονεῖντα ἕτερον. Πλεονεκτεῖ
τις, καὶ ἀρπάξει; δείξον αὐτῶ τ' ἐλεημοσυλίαι
διδόντα. Ἐν βασιλείᾳ ζῆ καὶ φθόνω; δείξον αὐ-
τῶ τ' καθαρὸν ἔπαθως. Ἐπὶ ὀργῆς κραλεῖται;
τ' ἐν φιλοσοφίᾳ ζώντα εἰς μέσον ἀγαγε.

Οὐ γὰρ δεῖ μόνον εἰς τὰ παλαιὰ ἀνα-

A 5 τέμ

τρέχειν διηγήματα· ἀλλὰ ἢ ἀπὸ τῶν παρόντων
λαμβάνειν τὰ παλαιὰ δείγματα. Καὶ γὰρ ἡ τήμε-
ρον ἀφ' ἧς ἡ Θεὸς χάριν σὺν ἐλάττονα τῶν προ-
τέρων ἐστὶ τὰ κατορθώματα.

5. Ἀ' πρὸς ἐσὶ, καὶ ψαυδῆς ἠγείτω τὰς γρα-
φὰς εἶναι, ἡ πρὸς βίαι, ὅτι ὁ Ἰωβ ποιεῖται ἡ
δειξὸν αὐτῷ ἕτερον ἄνθρωπον, ἡ ἐκείνους ἡ δι-
καίους ζηλοῦντα ἡ βίον. Οὕτω καὶ ὁ δεσπότης
ἡμᾶς κενεῖ· σὺν δ' ἄλλοις ἡσῆσι μετὰ σὺν δ' ἄλλων,

10. καὶ σὺν ἀπὸ τῶν αὐτῶν κενεῶς φέρει ἡ ψῆφον·
ἵνα μὴ ἀρξῆται, λέγει ἡς πάλιν, καθάπερ ἐκεῖ-

Matth. 25, 18. ὁ οὐκέτις, ὁ τὸ τάλαντον πρὸς βίαις, καὶ
24. ἀντὶ τάλαντος κατηγορεῖαν προσηνεγκῶν, ὅτι

15. σκληρὸς εἶ. Δεὸν γὰρ σέβειν, ὅτι σὺν ἐδιπλασίασε
τὸ τάλαντον, ἀλλὰ καὶ χαλεπωτέραν ἡ ἀμαρ-
τῆαν εἰργάσατο, ἡ κατηγορεῖαν ἡ καὶ τῶν δεσπότης
προθεῖς τῆ ἰδία δργείας. Τί γὰρ φησιν; ἴδον
σε, ὅτι σκληρὸς εἶ.

20. Ὡς ἀθλιε, ἡ τάλαιπωρε, ἡ ἀγνώμων, ἡ ὁ-
κνηρέ! ὁ φείλων τῶν σαυτῶν κατηγορεῖν δργείας, ἡ
ὕφελέσθαι ἡ τῶν προτέρων ἀμαρτίας· σὺ ἡ δὲ πρὸς
δεσπότην ἡ κατηγορεῖαν μελενεγκῶν ἀντὶ τῶν τάλαν-
τῶν ἡ ἀμαρτῆαν ἐδιπλασίασας. Διὰ τῶν ὁ
Θεὸς δ' ἄλλοις ἡ δ' ἄλλοις ἡσῆσιν, ἵνα ἡσῆσι ἐκείνους

25. κενώσιν, καὶ ἐκεῖνοι ἀφ' ἧς τῶν κενωμένων, μὴ
Matth. 16. 25. 24. ἔχωσι λοιπὸν κατηγορεῖν τῶν δεσπότης. Διὰ τῶν
φησὶν· Ἐρχεται ὁ υἱὸς τῶν ἀνθρώπων ἡσῆσι τῶν δόξης
ἡ πατρὸς αὐτῶν. Ὅρα τῶν δόξης τὸ ἀπαράλλακτον
Οὐ

De Studio & Sobrietate. II

Οὐκ εἶπεν, Ἐπὶ δόξης ὁμοίας τῇ δόξῃ ἔπα-
τρὸς, ἀλλ' Ἐπὶ τῇ δόξῃ ἔπατρὸς. Καὶ σιω-
ξαι τὰ ἔθνη πάντα. Φοβερόν τὸ κειθέραιον.
Φοβερόν τῆς ἀμαρτάνουσι καὶ ὑποθήνοισι. Ἐ-
πεὶ τῆς σιωπιδόσιν ἑαυτοῖς κατορθώματα πο-
θεῖνόν καὶ περσιώες.

Matth. 25,
32.

Καὶ σῆσει τὰ πρόβατα ἐκ δεξιῶν καὶ
παῖ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων καὶ οὗτοι κἀκεῖ-
νοι ἄνθρωποι.

Matth. 25,
33.

Διὰ τί ἔν κείνοι μὴ πρόβατα, οὗτοι δὲ
ἐρίφια; Οὐχ ἵνα τῷ ἐναγκαλιῷ τῆ φύ-
σεως, ἀλλ' ἵνα τῷ ἐναγκαλιῷ τῆ περιουρέσεως
μάθῃς.

10.

Διὰ τί δὲ οἱ μὴ δίδόντες ἐλεημοσιώην,
ἐρίφια; ὅτι ἀκαρπὸν ἐστὶ τὸ ζῶον, καὶ ἔτε
τῷ ἄπο τῆ γάλακτος λειτρυγίαν, ἔτε τῷ
ἄπο τῶν γυνημάτων, ἔτε τῷ ἄπο τῶν
τειχῶν εἰσφέρειν διώαντι τῆς κειτημένοις,
πανταχόθεν ἐρημον ὄν, τῆς τριάυτης εἰσφο-
ρῆς, Διὰ τὸ τῆς ἡλικίας ἄωρον. Διὰ ἔτο
σὺ ἔδεννα καρπὸν ἐλεημοσιώης φέροντας
ἐκάλεσεν ἐρίφια, σὺ ἐξ δεξιῶν πρόβατα,
ἄπο γὰρ τέτων πολλὴ φορὰ. ἐκ τῆς τῆ ἐ-
ρίφια φύσεως, ἐκ τῶν γυνημάτων, ἐκ τῆ γά-
λακτος. Τί ἔν φησι πρὸς αὐτῆς; Πεινῶν-
τά με ἴδετε, καὶ ἐθρέψατε· γυμνὸν, καὶ περιε-
βάλλετε· ξένον, καὶ συνηγάρατε. Πάλιν πρὸς
ἐκεῖ-

15.

20.

25.

Matth. 25, 35.

ἐκεῖ-

ων
ε-
9-
α-
ω;
δι-
της
ων,
ον.
ει-
καὶ
ὅτι
ασε
αρ-
ὄτε
δλον
ὅ-
α, καὶ
πὶ τῆ
τα-
ὅ
ένος
, μὴ
ἔτε
όξης
κλον
Οὐ

12 D. Joannis Chrysof. Oratio.

- ἐκείνους τὰ ἐναντία καὶ τοι γε οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι, καὶ ἔτι κακῆνοι, τὰς αὐτὰς ἐλάβον ἐπαγγελίας, καὶ ἔτι κακῆνοι τὰ αὐτὰ ἔπαθλα ἀμφοτέροις παρέκειτο κατορθώσασιν.
9. ὁ αὐτὸς πρὸς τέττας καὶ πρὸς ἐκείνους ἦλθε μετὰ τῆς αὐτῆς γυμνότητος καὶ πρὸς τέττας καὶ πρὸς ἐκείνους μετὰ τῆς αὐτῆς πείνης καὶ ξένου ὁμοίως. Πάντα ἴσα κακῆνοις καὶ τέτοις. Πῶς ἐν τῷ τέλει σκίσον; Οὐκ ἢ πρὸς αἵρεσις σὺν ἀφῆκεν αὐτὴ γὰρ μόνη τῷ Δαβὶν ἐποίησεν. Διὰ τῆς ἐκείνοι μὴ εἰς γενναν, οὐκ ἢ εἰς βασιλείαν. Εἰ δὲ Δαβὸν ἴδω αὐτοῖς τὰ ἁμαρτημάτων αἰῆσιν, σὺν ἄλλοις ἁμαρτῶν καὶ ὠδύσαντο, ἔτι ἐμελλον καλῶσαι. Εἶδες ἐνταῦθα καὶ σὺ ἁμαρτῶν καὶ σὺ κατορθώσαντας. Εἶδες πῶς ἰδόντες σὺ σιωδῆσαι ἐπεσομῶθησαν. Φέρε σοι καὶ ἐφ' ἕτερον παράδειγμα τὸ λόγον ἀγάγων. Παρθένοι, φησὶν, ἦσαν δέκα. 20. Πάλιν ἐνταῦθα αἱ πρὸς αἵρεσις αἱ κατορθώσασιν. ἵνα ἐκ παρακλήσεως καὶ τέτων τὰ ἁμαρτημάτων εἶδης, κακῆνων τὰ κατορθώματα. Ἡ γὰρ σύγκρισις σαφέστερα ταῦτα ποιεῖ. Καὶ αὐταὶ παρθένοι, κακῆναι. καὶ αὐταὶ πέντε, κακῆναι. λαμπάδας εἶχον καὶ αὐταὶ κακῆναι τὸ νυμφίον ἀνέμνον πάσῃ. Πῶς αἱ μὴ εἰσῆλθον, αἱ δὲ σὺν εἰσῆλθον; Οὐκ αἱ μὴ ἀπάνθρωποι ἦσαν, αἱ δὲ ἡμέραι καὶ φιλάνθρωποι.

14 D. Joannis Chrysoft. Oratio.

τῷ αἰεὶ καὶ τῆς κακίας καὶ τῆς ἀρετῆς ἐγένετο;
 Εἰ γὰρ μὴ αὐτοὶ ἐμελλον ὑποδύσασθαι, οὐκ
 αὖν εἶπεν, Ὅτι κατακρινῶσι τὴν γῆρα τούτων.
 Οὐκ αὖν ἢ τὴν βασιλίσσαν εἶ νότος κατακρίνειν
 5. Ἰὼβ Ἰσδαιούς ἐφη· Οὐ γὰρ δὴ δῆμοι δῆμους μόνον
 κατακρινῶσι τότε, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄνθρωπος δῆμον
 ὀλόκληρον πολλαίς· ὅτι ἄνους μὲν ἐνεδέχετο
 μάλλον ἀπατηθῆναι, φαίνοντες μείναντες ἀνε-
 ξαπάτητοι. Οἱ δὲ ἐν παντὸς τρόπῳ περιγυρόμενοι
 10. ὀφείλοντες, ἠτήθεντες τύχῳσι. Διὰ τούτο, καὶ
 εἶ Ἀδάμ, καὶ εἶ Ἰὼβ ἐμνήσθημεν, ἀνάγκη γὰρ
 πάλιν ἐπανελθεῖν ἵπτι πάλιν ὑπόθεσιν ἐκείνων
 ὡς τὰ λείψανα ἀποδοῦναι τῷ λόγῳ. Ἰὼβ
 μὲν εἰς Ἀδάμ ἀφ' ῥημάτων περισεβασθε φί-
 15. λῶν, τῷ δὲ Ἰὼβ ἀφ' πραγμάτων. Τὸν μὲν
 γὰρ εἶ πλεῖστα παντὸς ἐγύμνωσε, καὶ τὴν παίδων
 ἀπεσέρισε· τέτρα ἢ εἰ μικρὸν οὐ μέγα ἢ τῶν
 ὄντων ἀφείλατο. Μάλλον δὲ καὶ αὐτὰ τὰ
 20. ῥήματα ἐξετάσωμεν, καὶ τῆς ἵπτιβελῆς τὴν τρέ-
 πον.

Gen. 3, 1.

Προσῆλθε, φησιν, ὁ ὄφεις, καὶ εἶπε τῇ
 γυναικί, Τί ὅτι εἶπεν ὁ Θεός, εἰ μὴ φάγητε
 ἀπὸ παντὸς ξύλου τῆς ἐν τῷ κήρῳ;

Job. 2.

ἐνταῦθα ὄφεις· ἐκεῖ γυνὴ ἵπτι τῆς Ἰὼβ. Τέως πο-
 25. λὺ τὴν συμβέλων τὸ μέσον· ὁ μὲν γὰρ διελάθη ἢ ἢ
 κρινωνὸς τῆς βίβ. ἢ μὲν βοηθός, ὁ δὲ ὑπετέ-
 τασκετο. Εἶδες τὸ ἀσύγνωστον ὅσον; Τὴν
 μὲν γὰρ ὁ ὑποτέταγμένον, καὶ διελέων
 ἢ πᾶτι-

16 D. Johannis Chrysoft. Oratio,

θεός· Θανάτω ἀποθανεῖθε· ἀντεφθέγγα-
 ρτῶν τρις σκεῖν Θ, καὶ εἶπεν· ἔθανάτω ἀπο-
 θανεῖθε. Τί ἔπολέμῃς τούτῃ σαφέστερον; πό-
 θεν ἄλλοθεν ἔδει μαθεῖν τὸ ἐχθρὸν καὶ πολέ-
 5. μιον, ἀλλ' ἢ ἐν τῷ θέν, ὅτι ἔαντιφθέγγασθαι
 τῷ Θεῷ; Ἐδει γίνυν φυγεῖν εὐθέως τὸ δέλεαρ,
 εἶδει τὸ παγίδ Θ ἀποπηδῆσαι.

Οὐ θανάτω ἀποθανεῖθε, φησὶν· ἦδει γὰρ
 Gen. 3, 5. ὅτι ἢ ἀν' ἡμέρα φάγητε, ἀφανοιχθήσονται ὑμῶν
 10. οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς Θεοί. Ἐλπίσι
 μείζον Θ ὑποχέσεως, καὶ τὰ ἐν χερσὶν ἐξέ-
 βαλεν ἀγαθά. Ἐπηγείλατο ποιῆσαι Θεός,
 καὶ κατέβαλεν εἰς τὴν ἔθανάτω πρηνίδας,
 Πόθεν ἔν' ὀπίσθους, ὡ γυῖα, τῷ Δαβόλω;
 15. τί σιωεῖσθε ἀγαθόν; ὅτι ἢ κερκεῖ ἢ ἀξιοπιστία
 ἔνομοθέτῃς; ὅτι ὁ μὲν, Θεός καὶ δημιουργός,
 καὶ ποιητής· ὁ δὲ, Δαβόλ Θ καὶ ἐχθρός; Καὶ
 ἔγω λέγω Δαβόλον· ὅφιν αὐτὸν ἐνόμιζες
 εἶναι φίλον. Ὅφιν ἔν, εἶπέ μοι, τοσαύτης ἰση-
 20. γορίας ἀξιῶσαι ἐχθρῷ, ὡς καὶ δεσποτικῷ
 γνώμῃ ἐξαγείλαται αὐτῷ; Ὅρῃς, ὅτι διω-
 τῶ σιωιδεῖν τὴν ἀπάτην, ἀλλ' ὅτι ἐφέλησεν
 αὐτῇ; Καὶ τοι ὁ μὲν Θεός ἰκαναὶ ἔδωκε τῆς
 ἀεργασίας τῆς ἑαυτῆς τὰς ἀποδείξεις, καὶ
 25. Δαβὸν τῶ ἔργων τὴν κηδεμονίαν ἐπεδείξατο.
 Καὶ γὰρ ὅτι ὄντα τὸ ἀνθρώπων ἔπλασε, καὶ ψυ-
 χῶν ἐνέπνευσε, καὶ κατ' εἰκόνα αὐτὸν ἐποίη-
 σεν, ἀρχόντα τῶ ὀπί γῆς ποιήσας ἀπάντων· καὶ
 Βοη-

βοηθὸν ἐχαιροῦν, καὶ κωλύεισιν ἐφύτλασε, καὶ
τὴν χρῆσιν τῶν λοιπῶν ἐπιτελέσας, δένδρων ἐνὸς
ἀπιγύρωσε, μὴ ἀψαοῦται μόνον, καὶ τὸ αὐ-
τῷ χρῆσιμῶς ἐκάλυπεν. Ὁ δὲ Διάβολος ἔρ-
γων μὲν ἔτε μικρὸν, ἔτε μέγα ἐπεδείξατο ἀγα- 9.
θῶν ῥήμασι τῶν φιλοῦς ἐπαύρας τῆν γυναικα, καὶ
φυσήσας τῶν ματαίαις ἐλπίσιν, ἔτως ἠπάτησεν.

Ἀλλ' ὁμῶς ὁ Θεὸς τὸν Διάβολον ἀξιοπιστότερον
εἶναι ἐνόμισε, καὶ τὸν Διάβολον τῶν ἔργων ἐπιδείξα- 10.
μένον τῆν εὐνοίαν, τὰ ῥήματα φιλοῦς προσηνεγ-
κόντι μόνον, ἀλλο τῶν ἔδεν, ἐπίστυσεν ἠ γυνή.

Ὁ ῥῶς ὅπως ἐξ ἀνοίας μόνης καὶ ῥαθυμίας, ἐκ
ἀπὸ βίας ἠ ἀπάτη γέγονε. Καὶ ἵνα μάθης αὐτὸ 2. Cor. II, 8.
σαφέστερον, ἀκροσον πῶς καὶ ἠ γραφή κατηγορεῖ

τῶν γυναικῶν. ἔγω εἶπεν, Ἀπάτηθεῖσα, ἀλλ' 15.
ἰδῶσα τὸ ξύλον, ὅτι ἠγαθόν ἐστιν, ἔφαγεν. Gen. 3, 6.

Ὡσεὶ τῶν ὄψεως τῶν ἀκροατῶν τὸ ἔγκλημα, ἔτ ἀ-
πάτης τῶν κωλύεισιν Διάβολος μόνης. Ἰπὸ τῶν τῆς
ἐπιθυμίας ἠτῆθη τῶν οὐκείας, ἐκ ἠπὸ τῶν πονη-
ρίας ὁ δαίμοις. Διὰ τὸ αὐτὸ ἔδεν συγγνώμης 20.

ἀπῆλαυσεν. ἀλλ' εἶπῶσα, Ὁ ἠ ὁ ὄφεις ἠπάτη- Gen. 3, 13.

σέ με, καὶ ἔτω δίκην ἔδωκε τῶν ἐχάτιν, ἐν αὐτῇ
τῶν ἠ μὴ πεσεῖν. Καὶ ἵνα μάθης τὸ αὐτὸ σαφέ-
στερον, φέρε ὅτι τῶν ἠ ὄφεις τὸν λόγον ἀγαγῶν. ἀπὸ
τῶν ἠτῆθέντων, ὅτι τῶν κροατήσαντα. ἀπὸ τῶν νενι- 25.

κῆμένων, ὅτι τῶν νενικηῶντα. Καὶ τῶν πλείονα ἠ-
μῶν ἔτος δώσει προθυμίαν, ὡσεὶ ἀντῶνται χεῖ-
ρας καὶ ὁ Διάβολος. Ἐκεῖ ὁ φεις ἠ ὁ ἀπατῶν, καὶ
ἐκροατήσεν ἐν τῶν ἠ γυνή, καὶ ὁκ ἠ ἔχυσε. Καὶ

ταί γε

18 D. Johannis Chrysof. Oratio.

τρι γε αὐτὴ πολλῶν πιδανωτέρων ἐκείνη· ἢ τῶ
μὲν Γ' ὡς μὲν τ' ἀπώλειαν τ' χρημάτων, μὲν τ'
ἀποβολὴν τ' παίδων, ἢ τ' γίμνωσιν τ' ὄντων
ἀπάντων ἢ μηχανὴν προσήγετο· ἐκεῖ δ' ἐδέντο
5. τὸν ἴω. Οὐκ ἀπέβαλε παῖδας, ὅτι ἀπώλεσε
χρήματα ὁ Ἀδὰμ, ὅτι ὅτι ἡσπείας ἐμάθη
το· ἀλλὰ πῶδ' αἰδίσον ὡς τρυφῆς, ἢ δένδρων
ἀπὴλαυε παντοδαπῶν, ἢ πηγῆς, ἢ παλαμῶν,
ἢ τ' ἀλλης ἀδείας ἀπάσης· ἐδαμῆ πόνθ', ἐδὲ
10. ὀδῶν, ἐδὲ ραθυμία ἢ φρονίδες, ἐδὲ ὀνειδίη ἢ
λοιδορία, ἐδὲ τὰ μυρία κακὰ, ἅπερ κατέ-
σηψεν εἰς τ' Γ' ὡς, ἀλλ' ὅμως ἐδένος ὄντος πο-
ῆτε κατέπεσε ἢ ὑπεροκελίθη. Οὐκ ἐυδῆλον
ὅτι ἀγαθὴν ραθυμίαν; ὡς ἅπερ ἐν ἐκείνῳ πάντων
15. τέτων ὀπικειμένων ἢ βαρέντων ἐστὶν γλυκαίως,
ἢ ἐ κατέπεσεν· ὅτι ἐυδῆλον, ὅτι ἢ ἐστὶν ἀγα-
νήψιν ψυχῆς; Ἐκατέρωθεν ἐν, ἀγαπήτε, κέρ-
πωσι μέγιστον κέρδ' ἢ, ἢ φύγε τ' τοῦ Ἀδὰμ
ζήλον, εἰδὼς ὅσα ἀπὸ τ' ραθυμίας τίκτηται
20. καὶ ζήλωσιν ἢ τ' τοῦ Γ' ὡς ἐυλάβειαν, μαθῶν
ὅσα ἀπὸ τ' ἀπερδῆς βλασάνη καλά. Τοῦτον
ἀλλ' ἀπὸ τοῦ λογίζε τ' σεφάνιτι, ἢ πάσης ὀδῶ-
νης ἢ πεισάσεως ἰκανῶν ἔξεις πῶδ' αἰδίσον.
Καθὰ περ γ' ἐν ἡσπείω θεάτρω τ' οἰκισμέ-
25. νης ἐσὼς ὁ μακάριος ἢ γλυκαίος ἐκείνῳ ἀ-
πασὶ ἀλλ' τ' συμβεβηκότων αἰτῶν παίδων ἀλλ'
λέγεται, πάντα φέρειν τὰ συμπίποντα γλυκαί-
ως ἢ πρὸς μηδὲν ἐν διδόναι τ' ὀπίωντων δεινῶς
ἐ γὰρ ἐστὶν ἐδέν ἀνθρώπινον παῖθ', ὁ μὴ δὲ
30. ναπὴ πῶδ' αἰδίσον ἐκείθεν δ' ἐξασαθῆ. Ἀλλ' ὡς ἐν
πάση

πείνη τῆ ὀκνημένη διέσπαρ) πάση, ταύτα ὁμῶς
 σιωπῶντα εἰς ἓν, σῶμα κατέσκηψε τὸ ἐκείνη.
 Τίς ἔν ἐστὶ συγγνώμη τῷ μὴ δυνάμενῳ τὸ μέ-
 ρος τ' ἐπαχθέντων ἐκείνῳ δεινῶν μετ' εὐχαρι-
 στίας ἐνεγκεῖν, ὅς μὴ μέρῳ μόνον, ἀλλ' ὅλο-
 κληρον φαίνε) τὰ πάντων ἀνθρώπων φέρων
 καὶ αἰ; Καὶ ἵνα κατὰ γνώσιν ὑπερβολῶν λόγῳ,
 φέρε καὶ ἑκάστων περὶ χειρησάμενοι τ' ἐπελ-
 θόντων αὐτῶν, τ' ὑπόχεσιν ταύτῳ ἐπάγωγῃ. Ἐ-
 βίβλη, τὸ πάντων ἀφορητότερον εἶναι δοκῶν, 10.
 πρῶτον εἰς μέσον ἀγάγωγῃ τ' πενίαν λέγω, ἢ
 τ' ἐκ ταύτης ὀδύῳ, τῷτο γὰρ πανταχῶς πάντες
 ἀνθρώποι θρῆνῶσι. Τί ἔν τ' ἰὼς πενέσερον γέ-
 γονεν; ὅς ἔτ' ἐν βαλανείοις ἐρριμμένων, ἢ τ' ἐν
 τῆ κορινθιαστέφρα καθ' ἑδόντων, ἔ πάντων ἀ- 15.
 τὰ ὡς ἀνθρώπων πενέσερος ἴω. Οὗτοι μὲν γὰρ
 καὶ νιμάτιον ἔχουσι διερρώγος ἐκείνος ἢ γυμνός
 ἐκείνη, ἔ ὁ μόνον ἱμάτιον εἶχε πρὸ τ' φύσε-
 ῶς, τ' σαρκὸς τ' αἰσθητῶν, χαλεπῆ σιπεδόνι ἔ
 τῷτο πανταχῶς διέφθειρεν ὁ διάβολος. Πάλιν 20.
 ἔτοι οἱ πένητες, καὶ ὑπὸ σέγλω εἰσὶ προπυλαίων
 τ' ἐν τοῖς βαλανείοις, καὶ καλύβη καλύπτων).
 ἐκείνος ἢ αἰθέριος διανυκτερεύειν αἰεὶ διετέλε, ἔ
 τ' ἀπὸ ψιλῆς σέγλης πρὸς ἀμυθίαν ἔχων. ἔ τὸ δὴ
 μείζον. ὅτι ἔτοι μὲν πολλὰ ἑαυτοῖς σιωίσασι τὰ 25.
 δεινά. τῷτο γὰρ κατ' ἑκάστων συμβεβηκότων αὐτῶν
 πρὸς ἡρόμενον, ὁ μείζονα αἰτεῖ τ' ὀδύῳ ἐποί-
 ει, καὶ ἀπείονα τ' ἀπορῶν εἰργάζετο, τὸ μὴ δὲ τ'
 ἀνθ' ἑαυτῶν γινόμενων εἰδέναι. Οὗτοι μὲν ἔν, ὅ-
 περ' ἔφλω, πολλὰ ἂν ἔχουεν ἑαυτῶν αἰμαθῶν. 30.

20 D. Johannis Chrysof. Oratio,

μικρόν ἢ ἔτι εἰς παραμυθίαν συμφορῶν, τὸ
 σιωπιδέναι ἑαυτῷ δικαίως ἡμωρμένω. Εἰ κεί-
 νος ἢ ἐταύτης ἀπεσέρητο τὴν παραμυθίαν καὶ
 πολυεπίαν ἰπιδεῖξάμμος δρετ γέμισαν, τὰ
 5. ἔχαλα τετολμηκότων ἐπέμεινε. Καὶ ἔτι μὲν
 οἱ παρ' ἡμῶν πένητες ἀνώθεν ἐξ ἀρχῆς ἐνεμε-
 λήτισαν τῆ συμφορᾷ· ἐκεῖνος ἢ ἀμελέτητον ὑ-
 πέμεινε πενίαν, ἀθρόον δεξάμμος τ' ἐκ τ' ἀπλο-
 τερ μεταβολῶν. Ὡς περ ἐν τῷ αἰλίαν εἰδέναι
 10. τ' γινομένων, μέγισον εἰς παραμυθίαν· ἔτιως ἐκ
 ἔλαττον ἐκείνῃ, τ' μελετήσαντα πενίαν ἐξ ἀρ-
 χῆς, ἔτιως ἐν πενίᾳ ἀγάγειν ὧν ἀμφοτέρων ὁ
 δίκαιος ἐκεῖνος ἐσέρητο, ἐξ δὲ οὕτω κατέπι-
 πην. Εἶδες αὐτὸν ἐπὶ εἰς ἀλλῶν ἐλθόντα πενίαν,
 15. ἐμεθ' ἡμῶν ἐτέρων ἐκ ἐστὶν εὐρεῖν· πῶς ἂν ἔτι
 μὲν, ἐμὴ δὲ σέγλω ἐχόντος πενέσερον γλώσσῃ
 μάλλον ἢ ἐδὲ ἐδάφους παντὸς ἀπολαύειν κύριος
 ἡμῶν ἔτι ἰπιδεῖ τ' γῆς, ἀλλ' ἰπιδεῖ τ' κρηπίδας ἐκἀθητο.
 Οὐκ ἐν ὅταν ἴδῃς σαυτὸν ἐν πενίᾳ γλώσσῃ, ἐν-
 20. νόησον ἔτι δικαίως τὸ πάθος· ἐξ εὐθέως ἀναστήσει, καὶ
 πάντα ἀποκρέσει λογισμὸν ἀθυμίας. Μία μὲν
 ἐν αὐτῇ συμφορᾷ, ἢ πάντων ὁμῶς τ' δεινῶν ἐπι-
 25. θεσις εἶναι δοκεῖ τοῖς ἀνθρώποις· δούτερον ἢ μετ' ἑ-
 κείνης, ἢ τ' σώματι τ' πλῆγῃ. Τίς ἐν οὕτως ἠρ-
 30. ρώσησέ ποτε; Τίς τοιαύτῳ νόσον ὑπέμεινε; Τίς
 τοσαύτῳ πλῆγῃ ἐδέξατο; ἢ ἕτερον δεξάμε-
 νον εἶδεν; ἐκ ἐστὶν ἔδειξαι. Καὶ ὁ μικρόν αὐτῶν τὸ σῶ-
 μα ἐδάπανατο, ἢ πλῆγῃ σκωλήκων αὐτῶν πᾶν
 ποθεν ἐβρουεν ἀπὸ τ' μελῶν, ἐξ ἀλλοκῆς ἡμῶν αὐτῶν
 ἢ ἰπιδεῖ τ' τ' πλῆγῃ τ' ἀγχοῦθεν ἢ δυνάδία· ἐπὶ
 σῶμα

De Studio & Sobrietate. 21

εἴματα κατὰ μικρὸν ἀναίρετον, ἐπιάνθη σπι-
 πιδόνι τικόμενον, ἀνδρῶν τὰ στήθα, ἐπαίει, ἐλιμὸς
 ἐν αὐτῷ ξένος ἢ παρὰ δόξος. Οὐδὲ γὰρ δεδομέ-
 νης ἡδύατα τ' τροφῆς ἀπολαύειν. Βρόμον γάρ Job. 6, 7.
 φησιν, ὁρῶ τὰ στήθα μου. Ὅτι ἂν ἐν ἀρρώστια πε- 5
 ριπέσις, ἀνδρωπε, ἀναμνήθητι τὸ σώματος ἐ-
 κείνου, ἐπὶ σαρκὸς τ' αἰτίας αἰγία γὰρ καὶ καθα-
 ραί, ἐπὶ τοιαῦτα ἔχουσα θαύματα. Καὶ ἐν
 σφαίειαις τελεῖ, εἴτε ἀδίκως ἢ χωρὶς βλάβου
 ἡνὸς παρὰ φάσεως ἀναρτηθεὶς ἐν τῷ ξύλῳ, δια- 10
 ξέη τὰς πλάρας μήτε ἀκείδος εἶναι νομιζέτω
 τὸ πρῶτον, μήτε πρὸς τὸ ὀδύλω ἐνδιδότω, τὸ
 ἀγρον ἔργον ἐνοῶν. Ἀλλ' ἵκανὸν εἶχεν ἔτος πα-
 ράκλησιν ἢ παραμυθίαν, φησὶ, τὸ εἰδέναι τὸ θεόν
 αὐτῷ ταῦτα ἐπάγοντα. Ἰστο μὲν ἐν αὐτὸν μάλι- 15
 σα ἐτάραξε ἢ ἐθροῦβι, ὅτι τὸ δίκαιον θεόν, καὶ
 παντὶ πρῶτον παρ' αὐτῷ θεοῦ παθόντα, ἔτον ἐ-
 νόμιζεν αὐτῷ πολεμῆν ἢ πρόφασιν ἵνα εὐλο-
 γον εὐρεῖν τὸ γινόμενων ἔκείνου. Ἐπεὶ ὅτε γε ἐ-
 μάθειν ἕσπερον τὸ αἶψαν, ὅρα πόσω εὐλάβειαν 20
 ἐπέδειξαί σοι! Ὅτι γὰρ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. Ἀλλως
 με οἶσσε κεραιμαλῆ κέναι ἢ ἵνα δίκαιος ἀνα-
 φωνῆς; καὶ παλαγείας φησὶ. Χεῖρα θήσω ὑπὲρ 37
 σωματίου μου· ἀπαξ ἐλάλησα, ὑπὲρ τῷ δατέ- 38
 ρω ἔπεσθησώ. Καὶ πάλιν· Ἔως μὲν ὦ- 25
 τος ἀκροῦ ἤκουόν σε τὸ πρῶτον· νυνὶ δὲ ὁ ὁ- Job. 42, 5
 φθαλμός μου ἐώρακέ σε. Διὸ ἐφάυλισα ἐμαυ-
 τόν, καὶ ἐπαύλιον ἤγημαι τὸ ἐμαυτὸν, γὰρ καὶ
 ἀποδοῦν. Ἐπὶ δὲ δεκτικὸν ἔτε εἰς παρὰ κλησὶν νο-
 μίζεις· ἡδύνησθαι δὲ καὶ αὐτὸς ταῦτα πᾶσι 30

το
 κεί-
 καὶ
 τὰ
 μὲν
 με-
 ν ὡ-
 λ. 80
 ἐνα-
 ρ. 81
 δρ-
 ων δ
 ἐπι-
 λαν,
 γυ-
 αίν-
 ριος
 ητο
 ἐν-
 η, 84
 μὲν
 πῶ-
 κεί-
 ἡρ-
 τίς-
 με-
 τὰ-
 κέν-
 ὅτι
 δπ-
 μω

Διασύνεσθαι π. ἀφόρητον. Οὐ γὰρ οὕτως
ἢ τῶν συμφορῶν φύσις, ὡς οἱ παῖδες τὰς συμ-
φορὰς ἡμῶν ὀνειδίζοντες δαίκνειν ἡμῶν εἰώ-
θασιν τῆς ψυχῆς. Οὐ μόνον ὁ παῖς καλῶν
οἶσιν. ἀλλὰ καὶ πολλοὶ πολλαχόθεν ἀπέ-
κειντο ὀνειδίζοντες· καὶ ὁρᾷς αὐτὸν τοῦτο ἄπο-
θυρόμενον, καὶ λέγοντα. Job. 19, 5.

Ἄσπερ ἢ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι· καὶ ἀνε-
λεήμονας αὐτοῦ καλεῖ, καὶ φησὶν. Οὐκ ἀπεί-
Job. 19, 14.

σταντό με οἱ πλησίον μου καὶ οἱ οἰκέται μου. 10.

καὶ ἐμὲ ἐλάλην, καὶ ἕως παιδικῶν μου
ἐκαλῶν, αὐτοὶ δὲ ἀπεπήδων. Ἔτεροι δέ, φη-
Job. 30, 8.

σιν, ὁκέτι μόνον μοι, καὶ θρύψμα πάντων ἐχθρο-
9. 10.

μῶν· καὶ αὐτῆς φησὶν, ἡ ψυχή μου ἐβδελύξα-
το με. Ταῦτά γε εἶδε ἀκῆσιν φορητὰ, μή 15.

π. γὰρ Διὸς τῶν πραγμάτων αἰτῶν ὑπομείναι.

Πενία ἐλάλη, ἢ νόσος ἀφόρητος, ἢ καινὴ
καὶ παλαιὰ νόσος, παιδῶν ἀποβολὴ πσέτων
καὶ ποικίλων, καὶ ποικίλων τρόπων, ὀνειδῆ καὶ
ἐκώμματα καὶ λοιδορία παῶν ἀνθρώπων. 20.

Οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ ὀνειδίζον,
οἱ δὲ κατεφρόνεν· ὅσοι ἐχθροὶ μόνον, ἀλλὰ
καὶ φίλοι· ὅσοι φίλοι μόνον, ἀλλὰ καὶ οἰκέται·
ὅσοι ἐχλεύαζον δὲ, ὅσοι ὀνειδίζον μόνον,
ἀλλὰ καὶ ἐβδελύσσοντο. Καὶ ταῦτα ὅσοι ὅτι 25.

δύο καὶ τρεῖς καὶ δέκα ἡμέραις, ἀλλ' ὅτι πολ-
έλασι παῖς μισί. Καὶ, ὅπερ ἐπ' ἐκείνῃσι συνέβη
μόνον, εἶδε τῆς ἀπὸ τῆς νυκτὸς εἶχε παῖδα μν-
ῆσιν· ἀλλὰ τῶν μετ' ἡμέραν δεινῶν πρὸς ἡ-

κωτῶν ἀπὸ τῶν εἰς τὸν ἄλλον ἄλλον καὶ μεί-
οντα.

μη μείζων ἔω, ἢ τῶν κατεργασμένων φόβου φαντασίων
ὅτι ἄλλο χαλεπότερον ἐν τοῖς ὑπνοῖς ἐπέμεινε

Job. 17, 14. ἀκροῦσόν μοι φησὶ· Διὰ τί με φοβεῖς ἐν ὑπνοῖς, καὶ
ἐν ὄραμασί με καταπαλήσσεις; Ποῦ εἶ σιδηρῶς
ῥῆμα ἀνθρώπου, ποῦ αἰδέσθαι, τοσούτῳ αἰὲν
ἐπέμεινε δεινὰ; Εἰ γὰρ ἡγῆκαθ' ἐαυτὸν τέφ-
ρων ἕκαστον ἀφόρητον, ἐνόησον ὁμοῦ σιωπῶντα
τοσούτον ἠγείρε θόρυβον; Ἀλλ' ὁμοῦ τὸ κείνηται

Job. 1, 22. ἀπαντὰ ἐπιλύεσκε, καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ συμφορῇ
βεβηκόσιν αὐτῷ ἔχ' ἡμαρτεν, ἔδεν ἐν τῷ ἰσχυρῶ
λέσιν αὐτῷ ἐχέμεν ὅλα τὰ ἰσχυρῶ ἐξ ἑσθ' ἔ-
γενέθη τῶν ἰσχυρῶ ἐκείνηται τὰ πᾶσι, φέρμασιν

τῶν ἡμετέρων κακῶν, καὶ τὸ χαλεπὸν τῆς κλυτῆς
δωνίου τῶν ἡμετέρων παιδῶν λιμῶν. Καὶ ἐφ' ἑκάστῳ

15. ἡμῶν τῶν συμβαινόντων ἡμῖν ἀναλογισθῶμεθα, καὶ
ἀγνοῦν καὶ ὁρῶντες ἐν σώματι, τὸ ἐφ' ἑκάστῳ
ἀντλήσαν δεινὰ, ἡγῆκαθ' ἡμεῖς ὅτι τῶν κακῶν
τὰ μέρη ἀφ' ἑκάστου μεθ' ἡμῶν. Καὶ κατὰ πᾶσα ἀνάγκη
μητέρεθ' ἡμῶν φιλόσοφον τὰς χεῖρας ἀπτεῖν καὶ

22. σάν, καὶ τὰ παιδία πεφοβημένα δεχθῶμεν
καὶ ἀνακτωμένους. οὕτω πρὸς πᾶσι βίβλον
ταύτην αἰεὶ καταφύγωμεν, καὶ τὰ πάν-
των ὀικῆσαι ἡμῖν ἐπεὶ δεινὰ, ἰκανῶς πάν-
των λαβόντες πᾶσι τῶν ἀγαθῶν, οὕτως αἰ-

25. πελάσομεθα. Εἰ δὲ λέγοις, ὅτι ἐκείνηται
Γὼβλιῶν, καὶ ἀφ' ἑσθ' ἡμῶν ἐκείνηται. ἐγὼ δὲ οὐκ
εἰμὶ κατ' ἐκείνον μείζονά μοι σαυτὸν λέγεις
κατηγορίαν, καὶ ἔδικαίς πάλιν ἐπαινον
μοῦλλον γὰρ σε εἰκὸς ἐνεγκεῖν, ἢ ἐκείνον.

τίδ' ἔστι

ΥΟΥ 2 Β

ἡμεῖς δὲ ποτε; Ὅτι οὐκ εἶναι μὲν ἀπὸ τῆς χά-
 ριτος καὶ πρὸς νόμον, ὅτε ἐπιδοκίμασι πολυ-
 τείας ἡμεῖς ἀκρίβεια· ὅτε ἐπιδοκίμασι ἐπιδοκίμα-
 τῶν χάριτι ὅτι δυσσεβῶν γίνονται ἢ ἀμαρ-
 τῶν· ὅτε ἢ κατὰ ἑκέρῃ· ὅτε ὁ θάνατος·
 Φαβερὸς ἡμῶν. Νυνὶ δὲ ευκολώτερον τὰ παλαι-
 σμῶν γέγονε μετὰ τῆς Χριστοῦ παρρησίας
 πάντων τῶν ἀνήρημένων. Ὡς ἐδὲ μίση
 ἡμῶν ἀπολογία μετὰ τῶν χρόνων, καὶ τ-
 οῦτο πᾶσι ἐπίδοσιν, καὶ τῶν αὐτῶν δωρεῶν ὡς
 ἔθελον δοθεῖσθαι ἡμῶν, μὴ δυναμένοις εἰς τὸ
 αὐτὸ ἀκρίβεια φθῆσθαι μέτρον. Ταῦτ' ἐν ἅπαντα
 ἐννοοῦντες, ὅτι μείζονα ἐκείνη ἡμῶν τὰ δεινὰ, καὶ
 ὅτι χαλεπώτερον ἡμῶν ἀγῶν, τότε ἀπεδύσα-
 τῶν, καὶ ἐπέλασσε. Φέρωμεν ἅπαντα τὰ ἴπ-
 οβῶν ἡμεῖς ἡμῶν, καὶ μετὰ πολλῆς τῆς εὐχα-
 ρείας ἐν ἡμῶν τῶν αὐτῶν ἐκείνων σεφά-
 των ταχῶν, χάριτι καὶ φιλανθρωπία· ἔκλειε
 ἡμεῖς ἡμεῖς Χριστοῦ, μετ' οὗ τῶν πατρῶν ἢ δόξαν
 ἡμεῖς τῶν ἀγῶν πνιδίμασι, νυνὶ καὶ αἰεὶ, καὶ
 νοηθῆναι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
 ἀμήν.

B S TOY

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤ

ΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Ἐπισκόπου Νύσσης λόγου.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΩΤΟΦΟΡΟΝ ΚΑΜ

αίγαν οὐράσιν ἔκνευσεν.

Υλογητὸς ὁ θεός·

ἔφημῶμεν

σήμερον τὸν μονογενῆ θεόν, τὸν οὐρα-

νίων γενήτορα, τὸν κρυφίων λα-

γόνων τῆς γῆς ὑπεκύψαντα καὶ τὸ

Φαεισφό-

ροις ἀκτῖσι τῆς ὀλλυ οἰκουμένης Ἐπισκιά-

σαντα· εὐφημῶμεν τήμερον τὸν τὰ φῶς

μονογενεὶς τῆς ἀνάστασιν ἔνικησάν, τὸ χα-

ρατὸν τὸ κράμα καὶ τὸ ζωὴ τῶν ἐθνῶν ἔκκριμα·

εὐφημῶμεν τήμερον τὸν τῆς αἰμαρίαν

ἐκδυσάμενον, εὐφημῶμεν τήμερον τὸν θεὸν

λόγον, ὅς τ' ἔκκριμα σοφίαν ἤλεγξεν τῶν

προφητῶν τῆς προφησίαν ἐκύρωσεν τῶν

ἀπόστολων τὸν σωδερμον σωήθροισεν τὸ ἐκ-

κλησίας τῆς κλήσιν, ἔπνεύματι τῆς χα-

ρατὸν ἐφήλωσεν, ἰδὲ γὰρ ἡμεῖς οἱ ποτε ξένοι τ'

ἔθεθ' Ἐπιγνώσεως, τὸν θεὸν ἐπέγνωμεν καὶ

ἔθεθ' Ἐπιγνώσεως, τὸν θεὸν ἐπέγνωμεν καὶ

Ρί. 22, 29. τὸ γεγραμμένον πεπλήρωται· μνησθήσονται

30. καὶ Ἐπισραφήσονται πρὸς κύριον· πάντα τὰ

πέρατα τῆς γῆς· καὶ προσκλιθήσονται ἐνώπιον

20. αὐτῶν πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν· ἡ μνησθή-

σονται;

σον; τὴν παλαιὰν πλῶσιν, τὴν νέαν ἀνα-
 στασιν, τὴν ἀρχαίαν ἀνάστασιν, ἢ τὴν ὑπε-
 ρου διόρθωσιν· τὴν ἀθῆσιν τῆς Ἐύας, τῆς παρ-
 θένης τὴν γέννησιν· τὴν ἔθνῶν τὴν ἐπανόρθωσιν· τὴν ἀ-
 μαρτωλῶν τὴν ἀφεσιν· τῶν προφητῶν τὴν
 πρὸ ῥήσιν τῶν ἀποστόλων τὸ κήρυγμα τῆς κη-
 λυμμένης τῆς ἀναγένεσιν· τὴν παραδειξ
 τῆν εἰσοίκησιν τῶν ἐρασιῶν τῆν ἐπαύοδον· τὴν δη-
 μιουργὸν αἰεσίμδρον· τὴν ἀπρέπῃαν ἀποδυ-
 σάμδρον· τὴν θεϊκὴν μεγαλουργία τὸ φθαρόν 10.
 εἰς ἀφθαρσίαν μετὰ μάξαντα. Ἐποίαν ἀπρέ-
 πῃαν ἀπέθετο; λέω Ἡσαΐας εἶπε, ἢ εἶδομεν Jesa. 53, 2.
 αὐτὸν, φησὶν, καὶ εἰς εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος.
 αἰδῶ τὸ εἶδος αὐτῶ ἀλμῶν· ἐκλείπον πα-
 ραδείξ οὐκ εἶχον ἀνθρώπων. Πότε λέω ἀπῆμος; 15.
 εἶδῶ τε τοῖς ἀλιτηροῖς Ἰσραηλῶσις προσωμίλει,
 καὶ Σαμαρείτης καὶ δαιμόνιον ἔχων ἐκαλεῖ. Joh. 8, 48.
 νῦν. Ὅτε Ἰουδαίας ὁ Ἰσκαριώτης, καὶ τὰ ἔσκό-
 πους γυνήματα πρὸς φόνον ἐκράτω τὸν
 ἀχώρητον, εἰς ἀσκόπως ἔλεγε αὐτοῖς Ἰωάν- 20.
 νῆς, γυνήματα ἐχιδνῶν ἵς ὑπέδειξεν ὑμῖν Matt. 3, 7.
 καὶ φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλέσης ὀργῆς; ὄντως γὰρ
 καὶ ὀργὴ ἔσθῃ θεοῦ μῆρεῖ ἐπ' αὐτούς. πότε λέω ἀ-
 ῥῆμα; ὅτε τὸ βλάσημα τῆς ὀπτικείας ἐά-
 νοπιεῖα διελάμβανεν, ἢ μεθ' ὀρκῶν ἡρώτων 25.
 ἢ τῶν ὀρκῶν δικαῖς λέω ὑπάρχοντα. πότε λέω ἀ-
 ῥῆμα

πμ. Ⓞ

- τιμῶν· ὅτε ἐδικάζετο ὁ δικαστής, καὶ ἐκέρχοντο
 νεῦρ ὁ κριτής ἔκθρα· ὁ οἰκέτης ἠρώτα·
 ὁ δεσπότης ἐσιώπα, καὶ τὸ φῶς ἠτύχαζε καὶ τὸ
 σκοτῶ ἐγαυρία· τὸ πλάσμα ἐθρασυώητο,
 5. καὶ ὁ δημιουργὸς ἐκαυτέρη. πότε ἰὼ ἄτιμῶν;
 Psal. 22. ὅτε οἱ ταῦροι ἐκερθάλλον, καὶ ὁ μόχθῶ περι-
 σαῖτο· ὅτε ὁ λέων ὠρύετο, καὶ οἱ ταῦροι ἐγαυρι-
 ῶντο· καθὼς γεγραπται· ὡς ἐκύνκλωσά με
 μόχοι πολλοί, λαύροι πίονες ὡς εἰς χαν με· ἦνοι-
 10. ξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ σῶμα αὐτῶν, ὡς λέων ὠρύετο
 ζῶν καὶ ὠρύομθῶ. πότε ἰὼ ἄλματος; ὅτε οἱ κύ-
 νες ὑλάτην, καὶ ὁ δεσπότης ἰὼ εἶχετο· ὅτε οἱ
 λύκοι ἠρπαζόν, καὶ τὸ πρὸ βαταν παρῆσαν
 το· ὅτε λησῆς εἰς ζῶν ἐκαλεῖτο· ἢ ἡ ζῶν ἔ-
 15. κέθρα εἰς θάνατον εἴλκετο· ὅτε ἐβῶν ἐκεί-
 νῳ τῷ ἄτακτον καὶ ὀλέθρον φωνῆν· ἄρον, ἄ-
 ἄρον, σπύρωσον αὐτὸν τὸ αἷμα αὐτῶν· ἐφ' ἡστ
 μάς καὶ ἵπτι τὰ τέκνα ἡμῶν· οἱ κυροκτόνοι
 νοί, οἱ προφητοκτόνοι· οἱ θεομάχοι, οἱ μισοί-
 20. θεοί· οἱ τοῦ νόμου ὑβρισταί· οἱ τῆς χάριτος
 πολέμιοι· οἱ ἀλλότριοι τῆς πίστεως τῶν πατέρων
 οἱ σιωηγῶροι ἔξ ἀβόλου τὰ γυνήματα τῶν
 ἐκδινῶν, οἱ ψιθυρισταί, οἱ καταλάλοι, οἱ ἐ-
 σκοθιστῶροι τῆ ἀνοίας· ἢ ζύμη τῶν φαρμακ-
 25. σαίων· τὸ σπυροκτόνον τῶν δαιμόνων, οἱ ἀλάστοι
 ρες, οἱ πᾶμφαυλοι, οἱ λιθαρισταί, οἱ μισοκαλοῦ-
 εἰκό-

εικότως γὰρ ἔκραζον, ἄρον, ἄρον, σούρωσον
 αὐτόν. ἐδάσει γὰρ αὐτὸς ἡ Ὀπιδημία τῆς
 θεότητος μετὰ σαρκὸς, καὶ ἐλύπητ' ἐλέγχων.
 ὁ τρεῖς π. εἶθ. γὰρ ἁμαρτωλοῖς μισεῖν τ'
 τῶν δικαίων σωτυχίαν. πότε ἦν ἄτιμ. ὅτε
 αὐτὸν ἐφραγίλωσαν καὶ τὸ σῶμα αὐτὸ π'
 ἄγιον ἐδασιάζον φέροντα ἐκασίως πύθ.
 ἵνα οὕτ' παλαιούς μάλωπας τῶν ἡμετέρων
 ἁμαρτημάτων θεραπεύσῃ. ὅτε τὸ ξύλον τοῦ
 σκουροῦ Ὀπι τὸν ὦμον ἐδάσεισε, τὸ κ' εἶδε. 10.
 βόλῃ τρέπαμον. ὅτε εἶφαινον ἐξ ἀκανθῶν
 πείθειλον τῶ εἶφαινοῦτι οὕτ' πεποιθό-
 ται ἐπ' αὐτόν. ὅτε πορφύραν ἐνέδυσαν τ' ἀφ-
 θαρσίαν τοῖς ἀναγνωμῶν δι' ὕδατ. καὶ
 πνεύματ. ἀγία χαριζόμενον. ὅτε περσὴ- 15.
 λωσαν τῶ ξύλω τὸν τῆς ζωῆς καὶ εἶθανά-
 τικύρον ὑπάρχοντα. πότε ἦν ἄτιμ. ὅτε
 ὅτε ἐφραγίλωσαν ἐμπαίζοντες οἱ εβραῖοι
 τὸν τῆς εβραϊᾶς τῶν ἐργῶν δεσπότην. πότε
 ἦν ἄτιμ. ὅτε καλὰ μὲν πείθεντες ἀπόγ- 20.
 γον, ἐμπαλήσαντες ὄξους ἐπότιζον αὐτόν. καὶ
 χολίω ἐδίδουσαν τῶ τὸ μάγνα αὐταῖς ἐπομ-
 βείσαντι. ὅτε αἱ πέτραι ἐρήγνυντο καὶ τὸ
 καταπέτασμα ἔναθεν ἐσχίζετο, τῶν ἀλιτη-
 ρίων πτωχὸν πόλμαν ἐκωλητιόμα. ὅτε 25.
 ὁ ἥλιος ἐπένηθη, καὶ τὸ σκοτ. αἰσάκρον
 ἐνεδύε-

- ἐνεδύετο, πενθῶν τὴν ἰσθμὴν ἰσθαίων ἀπόπλωσιν
 ἐθρήνηε γὰρ ἡ ἡμέρα τὰς ἰσθαίων συμφορὰς
 ὅτε ἐν μέσῳ ληστῶν ἡ ζωὴ ἐκρέματ, τοῦ μὲν
 ὄνειδιζοντ[⊙] καὶ καταλαλουῦτ[⊙] τοῦ
 5. τῆ μετάνοια ληστεύοντος τὸν ὄψιδεισον. πότε
 οὐκ ἄτιμ[⊙]; ὅτε σραβῶται ἐφύλακτον, καὶ
 Ρί. 24, 2. ἡ γῆ κατέκρυπτεν τὸν τὴν γλῶσση τῶν ὑδά-
 των ἐδράσαντα ὅτε οἱ ἀπόστολοι ἐκρύπτοντο,
 τῶν πειρασμῶν τὸν ὄγκον οὐ διωκόμενοι
 10. φέρειν. ἀλλ' ὄρα, ἀγαπητέ, τοῦ θεοῦ τὰ
 θαύματα, καὶ μὴ τὸ πάθ[⊙], τῆς χαρᾶς τὰ
 καταρθώματα. ὁ ἄτιμ[⊙] εἰς ἀδοξίαν με-
 τεβάλλετο, καὶ ἡ τοῦ κράτους χαρὰ ἀφθαρ-
 15. τος ἐγήγερται μὴ τοῦ σώματ[⊙] τότε ὠδίνεν
 ἡ γῆ, καὶ ἐκυοφόρησεν ἡ ἡμέρα, καὶ ἀπέπλουσεν ὁ
 θάνατος τὴν πάντων ζωὴν. οὐ γὰρ ἦν δυνατὸν
 κρατεῖσθαι ὑπὸ τοῦ θανάτου τὸν πάντα λόγον
 κρατεῖν. Εἰ οὐκ ἔλαζαμεν τοίνυν τὴν ἡμέραν ἀνά-
 20. σσειν ζωῆς αἰώνιας πρόσθενον ὡσπερ γὰρ ἡμεῖς
 εἶα ἡ θεοτόκ[⊙], παρθενικὰς καὶ ἀνυμφεύ-
 τους ὠδῖνας οὐ λύσαισα, βεβλήσθαι θεῶν καὶ
 πνεύματ[⊙] χάριτι ἐγλήθησε τὸν τῶν αἰώνων
 ποιητὴν, τὸν ἐκ θεῶν θεὸν λόγον. οὕτω καὶ ἡ
 γῆ ἐκ τῶν οἰκείων λαγόνων τὰς ὠδῖνας ἔθα-
 25. νάτω λύσαισα ἀπέπλουσε κελύθεια, τὸν
 τῶν ἰσθαίων δεσπότην οὐ γὰρ ἡδυνάτο κα-

1. Κορ. 15. ῥιπίζεσθαι, μάρτυρα ἢ ἔλιγυ τὸν μακά-
 ριον Παῦλον ἀγάγων λέγοντα ἕτως, Δεῖ
 γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρ-
 σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθά-
 νασίαν. Διὸ καὶ ὁ ψαλμωδὸς λέγει, ἔτοιμα
 ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε, ἀπὸ ἑαίων σου
 εἶ. καὶ ἡ βασιλεία σου, βασιλεία αἰώνων,
 ἥτις ἐξαφθαρήσεται. καὶ πάλιν ἡ βασι-
 λεία σου, βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων. καὶ
 πάλιν ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιασθή-
 σω ἡ γῆ. εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.
 ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
 ἀμὲν.

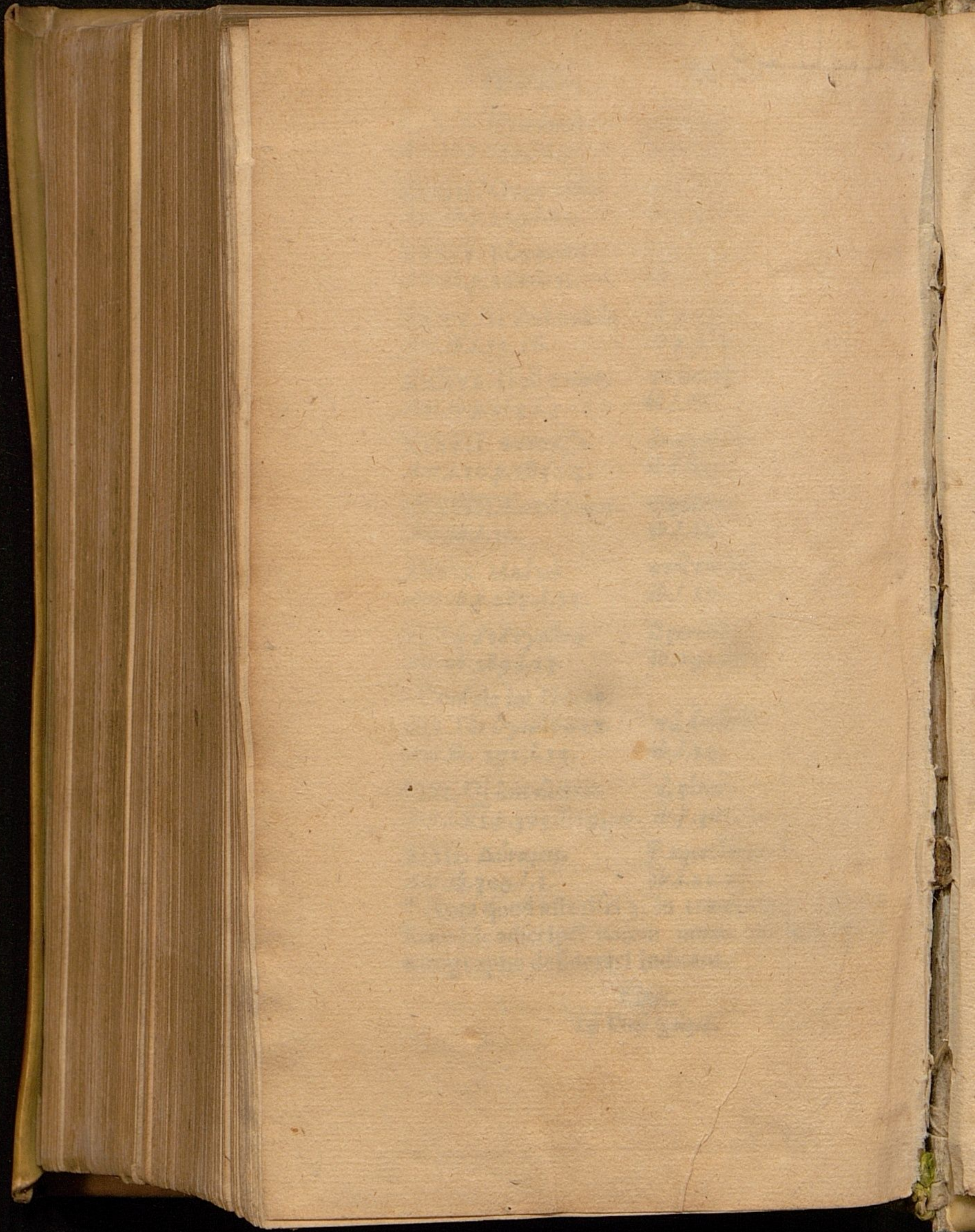
Τ Ε Λ Ο Σ.

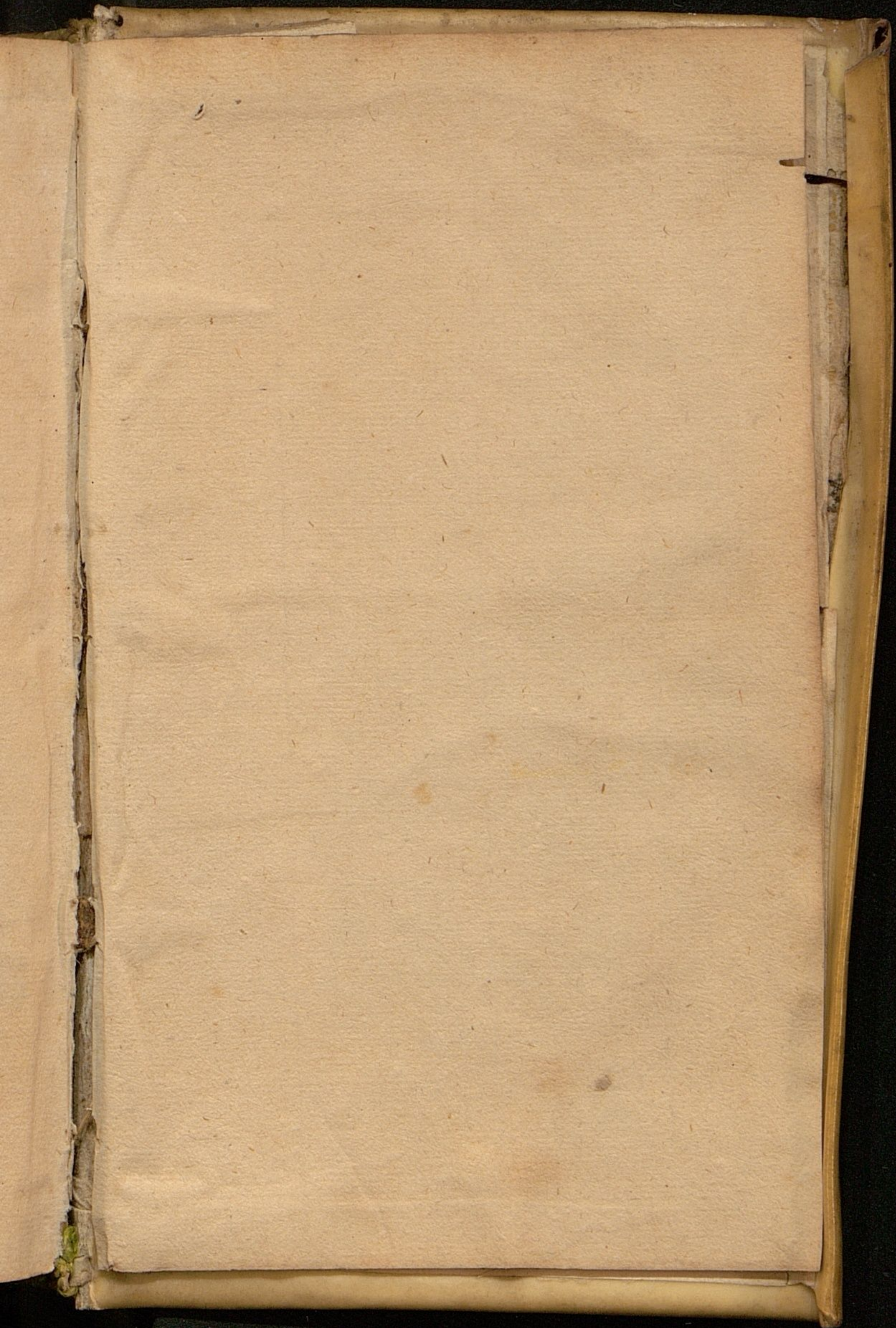

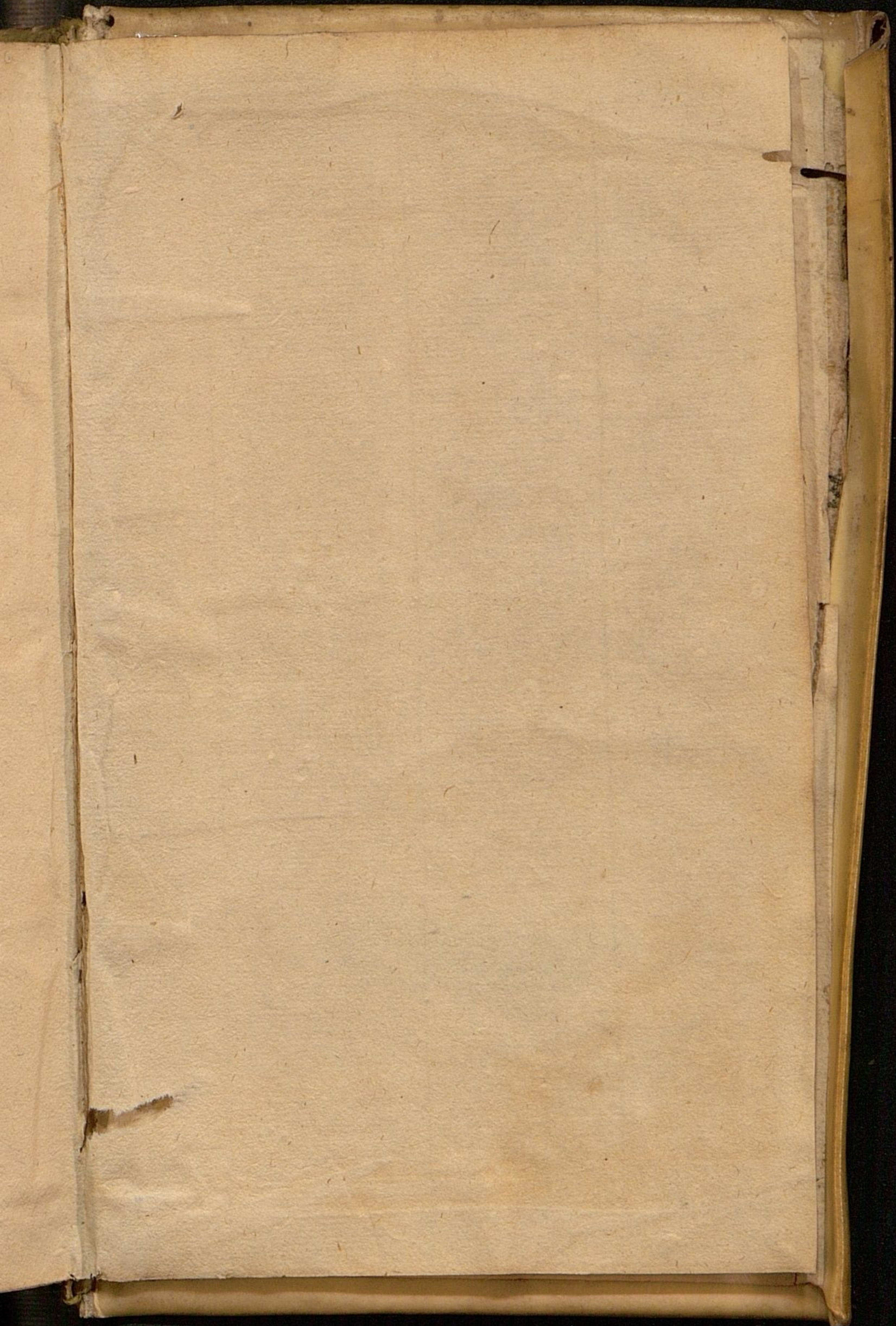

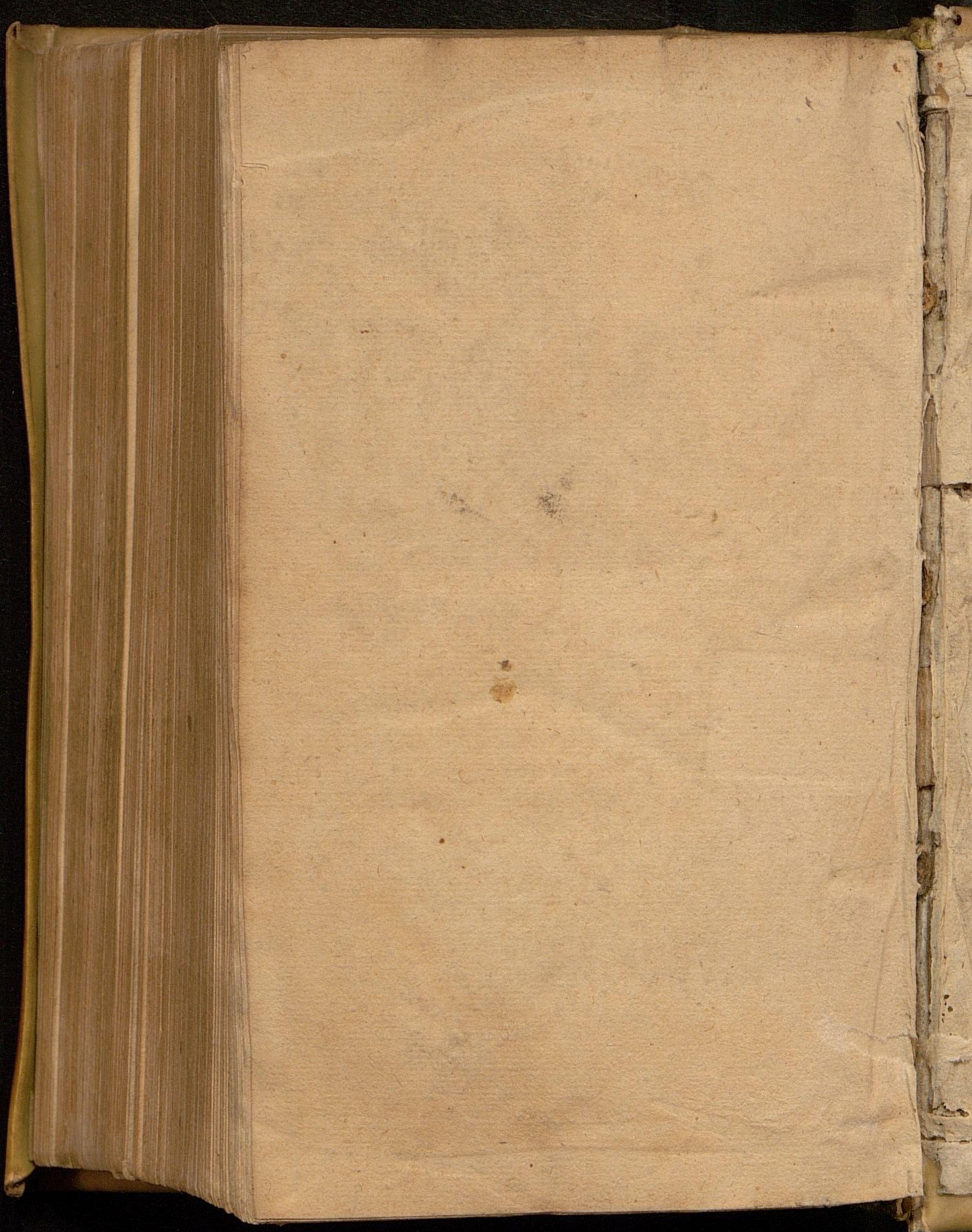

97 179

X 2359.442

ULB Halle

3

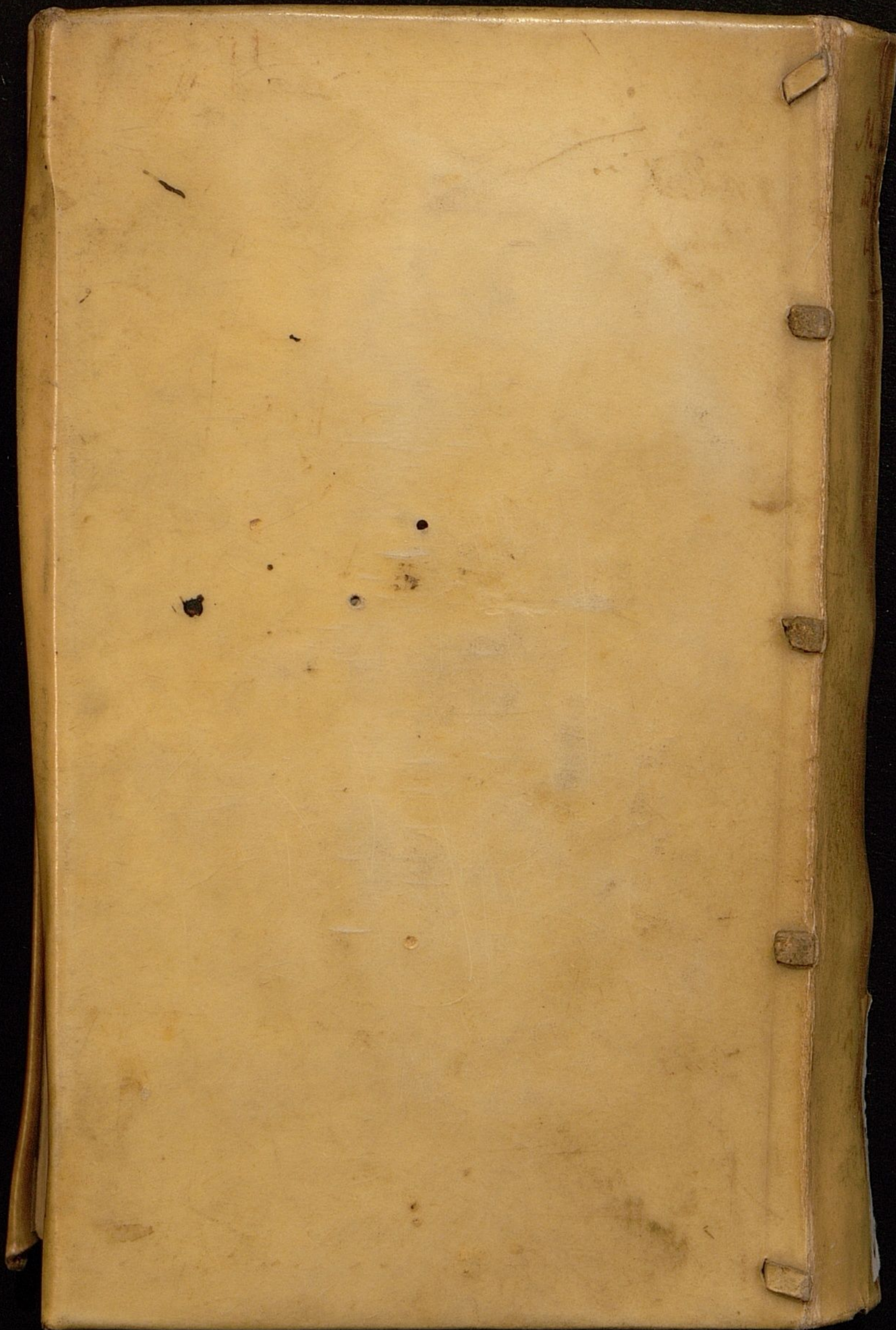
007 106 378

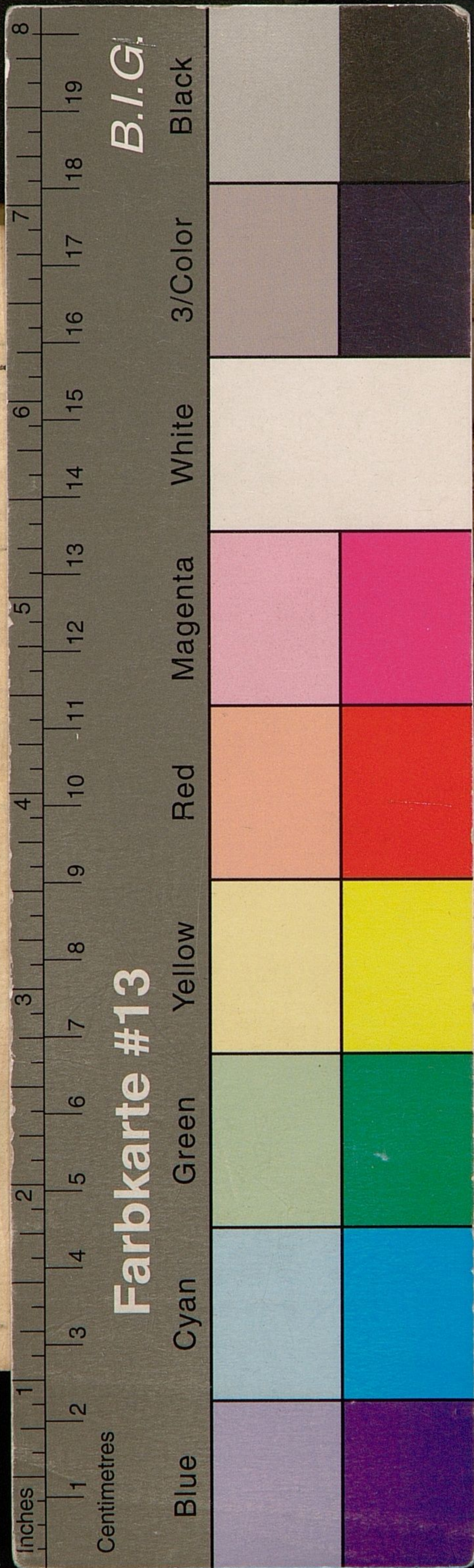
VDTA

JK

7

Τῶ ἐν ἁγίοις πατρὸς
ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ
ΤΟΥ ΧΡΥΣΟ-
ΣΤΟΜΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙ-
ΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙ-

ναπόλεως λόγου πίνυ α'φέ-
λιμου,
Περὶ σωθῆς καὶ σωφροσύνης:
Hoc est,

S.P. nostri D. Johannis
Chrysofomi Archiepiscopi Con-
stantinopolitani ΟΡΑΤΙΟ planè
utilis,
De
STUDIO ET SOBRIETATE,
In usum Scholæ HANNOVERANÆ.

HANNOVERÆ,
Ex Officina Typographica JOH. FRIDERICI GLASERI,
Anno clō Is c XLIV.

